REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURĪ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 266. Brașov, Miercurĭ 4 (17) Decemvrie. 1902.

Urmările campaniei teroriste.

Am dis nu numai odată, că șovinismul violent, care de mult timp s'a dedat a terorisa tot și pe toțĭ, întru cât stau în calea poftelor lui nerealisabile și nebune, lucréză însușĭ, mai mult chiar ca oposiția ce-o întêmpină, pentru-ca sĕ deschidă ochii lumei din afară asupra adevĕratei sale naturĭ și a stărilor deplorabile, ce le-a creat, de când a ajuns sĕ dirigeze spiritele în sînul elementului dela putere, după ideile și capriciile sale.

De când cu góna, ce s'a întreprins la inspirația și îndemnul acestui șovinism în contra pretinșilor agitatorĭ svabĭ din Bănat și sașĭ din Ardeal, s'a creat în Germania, unde a prevelat prietinia pentru Maghiarĭ, un curent antimaghiar, care începe sĕ cucerescă tot pe mai mulțĭ și din tabĕra celor ce se țineau de lozinca politicei oficiale de stat germane și n'aveau ochĭ și urechĭ pentru suferințele Germanilor din Ungaria.

Urmăririle și condamnările publiciștilor germanĭ au făcut mai mult pentru stîrnirea interesului, ce se slăbise așa de mult în Germania față cu conaționaliĭ din statul ungar, decât tóte articolele și corespondențele publicate în timp de trei-decĭ de anĭ prin unele diare germane din Bavaria, Saxonia și Prusia.

Procesele de pressă, cu pedepsele, ce le-au urmat, i-au făcut pe cei din Germania sĕ cerceteze lucrul mai de-aprópe, sĕ cumpĕnéscă faptele și judecarea lor, și sĕ tragă resultanta.

Astădĭ nicĭ un supus german din câțĭ se ocupă și de cele ce se petrec în interiorul Ungariei, nu mai stă la îndoială, că ceea-ce li-se ia în nume de rĕu Germanilor din Ungaria, este, că țin la germanismul lor și vor sĕ-șĭ păstreze intactă limba și cultura lor germană. Toțĭ se conving din ce în ce mai mult, că învinuirea de agitațiune în contra legilor și a statului derivă tot numai din acelașĭ isvor.

Vĕdurăm cum au fost înhățațĭ de către estremĭ mai ales deputații sașĭ din Brașov Korody și Dr. Lurtz.

Ei sunt luațĭ la ochĭ ca presupușĭ agitatorĭ, unul, fiind-că scrie din când în când la câte-va foi germane din afară, celălalt, fiind-că la tótă ocasiunea îșĭ accentuéză alipirea către limba și naționalitatea sa germană, amêndoi peste acéstă, fiind-că sunt suspiționațĭ a sta în legătură și cu mișcarea naționalistă dintre Șvabii din Bănat.

Scim cât de crud a fost atacat dilele acestea deputatul Korodi în cameră.

Cea mai nouă „afacere“ a privit pe deputatul Lurtz, față cu care s'a făcut arătare în scris la comisia de incompatibilitate a dietei, că „urĕsce pe Maghiarĭ“, că „este un trădător al statului“, că agită în contra unei legĭ sancționate și că prin urmare esistă contra lui cas de incompatibilitate.

Comisiunea amintită a luat în discusiune acéstă arătare în 10 l. c. și cu ocasiunea acésta s'a presentat înaintea ei și deputatul Lurtz ținênd un discurs, prin care i-a succes a demasca uneltirea pusă la cale în contra lui.

Comisiunea de incompatibilitate a trebuit sĕ-l achite din simpla causă, că arătarea n'a fost basată nicĭ pe lege, nicĭ pe fapte.

Rĕmâne însĕ acésta discusiune, despre care aducem amĕnunte la alt loc, o nouă constatare viuă și neîndoiósă, că șovinismul atacă fără temeiŭ, și că scopul lui nu e decât terorisarea brutală.

Din dietă. In ședința de Sâmbătă a dietei au venit la ordinea dilei petițiile a vre-o 20 de comitate, carĭ cer desființarea așa numitelor legĭ difamante pentru Thököly și Rakoczi și pretind în acelașĭ timp sĕ se inarticuleze meritele lui Ludovic Kossuth și ale honvedilor din 48. Ministrul president *Szell* a declarat, că se va ocupa cu cestiunea readucerei în țéră a osĕmintelor lui Rakoczi, a rugat însĕ camera sĕ nu-l acuse, décă nu póte consimți cu celelalte părțĭ ale petițiilor. Legile din 1687 și 1715 privitóre la Thököly și Rakoczi le-a șters deja fie-care Maghiar în inima lui. Apreciéză meritele lui Ludovic Kossuth și dice, că nu este nimenĭ care sĕ stimeze mai mult memoria lui Kossuth, — nu póte împărtăși însĕ dorința petiționarilor, din causă că Kossuth s'a pus în contradicere cu constituția țĕrii și cu ordinea sucesiunei la tron, când în 1849 a enunțat detronarea casei de Habsburg.

— *Bine a făcut!* strigă *Barta* Ödön.

— *Și adĭ ar trebui sĕ se facă!* seconda *Lengyel* Zoltan.

Szell face atentă camera, sĕ nu turbure armonia pacĭnică dintre rege și națiune și sĕ nu facă politică de sentimente.

Din România.

Respuns la mesagiul tronului.

In camera română s'a încheiat desbaterea asupra rĕspunsului la mesagiul regal. Étă textul acestui rĕspuns, care a fost primit de majoritate și care a fost redactat de d-l Em. Porumbaru, raportor:

Sire!

Adunarea deputaților, recunoscĕtóre pentru cuvintele căldurόse cu carĭ Majestatea Vóstră a binevoit a saluta deschiderea celei de a doua sesiunĭ ordinară a corpurilor legiuitóre, îșĭ face o datorie de a depune și de astă-dată la piciórele tronului espresiunea sentimentelor sale nestrămutate de respectuósă iubire și de profund devotament.

Sire!

Deosebita solemnitate cu care Majestatea Vóstră, împreună cu țéra întrégă, a serbat astă-primăvară aniversarea de un pătrar de secol a rĕsboiului independenței, este o dovadă viuă, că recunoscința și venerațiunea poporului român pentru eroii luptelor gloriόse din 1877 cresc tot mai mult cu cât ne depărtăm, în cursul timpului, de data acestui mare eveniment istoric. Fastele patriei vor păstra cu sfințenie amintirea dilelor memorabile în carĭ Majestatea Vóstră, cu credință în geniul României și în virtuțile strămosescĭ ale acestui popor, V'ațĭ pus în capul bravei nóstre oștirĭ și ațĭ ridicat la înălțimĭ necunoscute fala neamului nostru. Națiunea română nu va uita nicĭ-odată, că prin victoriile câștigate pe câmpul de bătălie și cu prețul dilelor Vóstre atât de scumpe ei, ațĭ făurit neatârnarea statului român, realisând astfel ultima dorință a adunărilor ad-hoc și aședând pe temelii de bronz viitorul regat al României.

Permitețĭ, dér, Sire, adunărei deputaților, espresiune fidelă a sentimentelor națiunei întregĭ, ca celebrând amintirea acestor fapte mărețe, carĭ au aruncat o strălucire atât de viuă asupra domniei Majestății Vóstre și carĭ au înălțat statul român la posițiunea și rangul pe care le ocupă astădĭ în concertul statelor europene, sĕ asigure pe Majestatea Vóstră de recunoscința, devotamentul și iubirea de carĭ țera este însuflețită pentru suveranul ei.

Sire!

Călĕtoria Maiestății Vóstre în Bulgaria și primirea căldurósă ce I-s'a făcut din partea Principelui și a poporului bulgar, au dat serbărei evenimentelor de acum 25 anĭ o semnificare deosebită. Adunarea deputaților a vĕdut, cu o viuă mulțumire, manifestarea sentimentelor de recunoscință pentru România, constatate de Maiestatea Vóstră cu prilejul acestei călĕtorii, și ea este încredințată, că aceste sentimente vor întări relațiunile prietinescĭ, carĭ trebue sĕ domnéscă între ambele popóre. Astfel întrevederea de la Rusciuc și Plevna, pe locul chiar unde armatele aliate ruso-române, sub comanda supremă a Maiestății Vóstre, au decis sórta rĕsboiului și au creat Principatului vecin o situațiune mai bună, póte fi considerată, cu drept cuvênt, ca o continuare a bunelor legăturĭ de vecinătate dintre cele două țĕrĭ.

Adunarea deputaților, Sire, ține a Vĕ încredința, că pretutindenĭ unde Majestatea Vóstră a pus piciorul în cursul acestei călĕtorii, națiunea română s'a simțit cu inima și cu gândul alăturĭ de Majestatea Vóstră.

Sire!

Națiunea românéscă a primit cu fericire înalta asigurare ce i-se dă prin mesagiul regal, că raporturile nóstre cu tóte statele sunt din cele mai bune. Ea este încredințată, împreună cu Majestatea Vós-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Domnișóra Perle.

De Guy de Maupassant.

Ce ideiă ciudată fù și aceea, de a alege pe domnișóra Perle regina bobului?*)

In fie-care an petrec bobotéza la vechiul meu prietin Chantal. Tatăl meu, care era cel mai intim prietin al lui, me lua cu sine încă de copil, când îi făcea visită. După mórtea tatălui meu îl visitam mai departe și probabil îl voiŭ visita, cât voiŭ trăi și cât timp va mai exista un Chantal.

Chantalescii duc dealtminterĭ o esistență ciudată. Ei trăesc în Paris, ca și cum ar trăi în provincie.

In apropierea Observatorului au o casă cu o grădiniță. Și aicĭ sunt așa de isolațĭ, ca la țéră. Din Paris, adevĕratul Paris, nu cunosc aprópe nimica. Numai din când în când fac câte o călĕtorie lungă până acolo. Madame Chantal se duce adecă sĕ facă cumpĕrăturĭ. Și acésta se face așa: Domnișóra Perle, care are cheile de la dulapurile din bucătărie (cheile de la dulapurile cu albiturile le ține stăpâna însașĭ), domnișóra Perle declară așa-dér într'o di, că nu mai este zahar, că conservele sunt pe sfîrșit și că în sacul cu cafeaua se vede deja fundul.

Se dă așa-dér alarma contra fómetei. Madame Chantal inspectéză resturile, face note într'un carnet. Apoi scrie nenumĕrate cifre, face socotelĭ îndelungate și discută viu cu domnișóra Perle. In sfîrșit cad de acord și se fixéză cantitatea mărfurilor, cu carĭ se aprovisionéză pe timp de trei lunĭ: zahar, orez, prune, confeturĭ, cutii cu linte, fasole, racĭ, pesce sărat și afumat etc. etc.

Apoi se fixéză diua în care sĕ se facă cumpĕrăturile, și când a sosit acea di se suie într'o birjă cu galerie, se duc la un comerciant de coloniale, care locuesce dincolo de pod în cartierul cel nou.

Madame Chantal și domnișóra Perle fac împreună acéstă căletorie, numai ele singure, în taină și nu se întorc de cât séra, istovite și agitate și scuturate în droșcă, a cărei acoperiș este plin de sacĭ și pachete.

Pentru Chantalescĭ, întréga parte a Parisului din colo de Sena constă din „cartiere nouĕ“, unde, după credința lor, locuesc nisce ómenĭ ciudațĭ, lărmuitorĭ și nu prea cinstițĭ, carĭ îșĭ petrec dilele în trândăvie și nopțile în desfrîu, ér banii îi aruncă pe feréstră. Din când în când îșĭ conduc totușĭ ficele la teatru, la opera comică séu la teatru francais, décă piesa ce se dă, este lăudată în jurnalul, pe care îl cetesce domnul Chantal.

Fetele sunt de nouĕ-spre-dece și de șépte-spre-dece anĭ, sunt douĕ fete frumóse, marĭ și vioie, bine educate, încă prea bine educate, căcĭ rĕmân așa de neobservate ca nisce păpușe. Abia îndrăznescĭ sĕ vorbescĭ cu ele, atât de caste sunt; țĭ-e frică, că ți-ai permis prea mult față cu dênsele, décă le salutĭ numai.

Tatăl este un domn fórte amabil, fórte învĕțat, cu minte limpede, o ființă fórte cum se cade, dér îi place înainte de tóte liniștea, pacea, motivul principal, că familia lui trăesce într'o nemișcare, ca mumiile în mormênt. Cetesce mult, stă bucuros de vorbă și se emoționéză. Epiderma lui spirituală, prin lipsa de contact și prin giugiulirea îndelungată, a devenit atât de sensibilă, în cât cel mai neînsemnat lucru îl póte agita și a-l atinge dureros.

Chantalescii totușĭ au câțĭ-va prietenĭ, aleșĭ prin împrejurime cu multă îngrijire. Ei mai schimbă pe an câte-va visite cu rudele, carĭ locuesc la distanțe marĭ de dênșii.

Eu prândesc de douĕ-orĭ pe an la dênșii: la 15 August și la bobotéză. Acésta este o datorie pentru mine tot așa de sfântă, ca sfânta grijanie la Pascĭ pentru un creștin.

La 15 August tot mai sunt și alțĭ câțĭ-va invitațĭ. La bobotéză sunt numai eu óspe la masă.

Prândiiŭ așa-dér în acéstă di, ca în tóte dilele epifaniei, la Chantalescii. După obiceiŭ, sărutai pe domnul și dómna Chantal și pe domnișóra Perle și făcuiŭ înain-

*) Regina bobului (Reine de fève). La bobotéză se face o serbare familiară. Acela care găsesce în bucata sa de prăjitură séu cozonac bobul care s'a pus în alua, este ales rege seu regină a bobului, îșĭ alege o suită, împarte favorurĭ etc.

tră, că acest resultat se datoresce unei politicĭ înțelepte și cumpĕnite, prin care, apĕrând interesele nóstre naționale, fără a jigni marile interese europene, am sciut sĕ ne atragem aprobarea și încrederea tuturor.

Sire!

Adunarea deputaților este pĕtrunsă de binefacerile politicei de economii inaugurată de guvernul Majestăței Vóstre. Prin o evaluare rațională și prevĕdĕtóre a veniturilor statului, dér mai ales prin reducerea cheltuelilor și fixarea lor în raport cu nevoile reale ale serviciilor publice și cu puterile contributive ale țĕrei, am ajuns ca budgetele nóstre sĕ saldeze cu escedente însemnate, ér statul a putut plăti cu anticipațiune împrumutul provisor de 17 milióne, a cărui scadență espiră la 15 Iunie viitor.

Acéstă operă însemnată a însănătoșirei financelor nóstre, care trebue dusă mai departe, va consolida, în mod definitiv, creditul public și va reda tuturor încrederea în vitalitatea și puterea de desvoltare a statului român.

Credinciósă angajamentului luat la începutul acestei legislaturĭ și pĕtrunsă de eficacitatea politicei financiare adoptată de guvernul Majestăței Vóstre, adunarea deputaților este firm hotărîtă a stărui în sistemul cu care a fost alcătuit primul budget votat în primăvara anului 1901 și a da guvernului, în acéstă direcțiune, tot sprijinul de care are nevoie pentru îndeplinirea complectă a misiunei sale.

Ea va studia, cu cea mai mare atențiune, modificările ce guvernul îșĭ propune a întroduce în legea comptabilităţii publice, în scop de a asigura în viitor menținerea echilibrului budgetar și de a da excedentelor budgetare o înțeléptă și utilă întrebuințare.

Acelașĭ cald interes îl va arĕta adunarea deputaților și proiectelor de lege anunțate de d-l ministru de finance cu privire la modificarea sistemului actual al acciselor comunale și la desvoltarea instituțiunei Băncilor populare, carĭ amêndouĕ sunt de-o netăgăduită importanță pentru economia națională.

Adunarea deputaților se va ocupa asemenea cu o vie solicitudine de tóte mĕsurile ce guvernul Maj. Vóstre va găsi cu cale sĕ ne propună pentru desĕvîrșirea lucrărilor întreprinse la portul Constanța și pentru asigurarea desvoltărei viitóre a comerciului nostru maritim.

Sire,

Intărirea și desvoltarea continuă a armatei constitue preocuparea nóstră de tóte dilele, și interesul ce adunarea deputaților a purtat în tót-déuna acestei instituțiunĭ, nu s'a desmințit în nicĭ o împrejurare. De aceea am luat cunoscință, cu cea mai adâncă satisfacțiune, de constatarea Maiestăței Vóstre, șeful suprem al armatei, că cu toții, conducĕtorĭ și ostașĭ, depun o deosebită sîrguință pentru a realisa progrese seriόse. Adunarea deputaților este în acelașĭ timp fericită de a afla, că direcțiunea ce se urmăresce în propunerea și realisarea diferitelor reforme militare, are de scop a face sĕ pĕtrundă în armată convingerea, că ea este nu numai apĕrătórea ființei Statului, ci și o puternică instituție de cultură a poporului. Acéstă convingere va mări, de sigur, în spiritul armatei nóstre, consciința valórei și a menirei sale în Stat.

Sire,

Adunarea deputaților va acorda guvernului Maiestăței Vóstre tot sprijinul necesar pentru îndeplinirea grelelor sale îndatorirĭ, animată de dorința ce are, ca sesiunea, care se deschide sĕ fie cât mai rodnică în îmbunătățirĭ utile și încăldită de cele mai adâncĭ sentimente de iubire pentru țĕră și pentru Dinastie.

Sĕ trăițĭ, Sire!

Sĕ trăiéscă Maiestatea Sa Regina!

Sĕ trăiéscă Altețele Lor regale Principele moștenitor și Principesa Maria, împreună cu Auguștii lor copii!

Din Câmpenĭ am primit adĭ trista scire telegrafică despre mórtea lui

Mihail Andreica,

unul dintre tribunii cei mai vitejĭ și devotațĭ ai lui Avram Iancu, care în tótă viéța sa, s'a bucurat de stima și iubirea conaționalilor sĕi. Casa lui a fost deschisă tuturor celor ce hrăneau în inima lor dorul de a vedé poporul român egal îndreptățit și respectat în patria sa străvechiă.

In Mihail Andreica s'a stins o inimă ce bătea cald pentru sórtea națiunei sale care-l jălesce astădĭ.

In vecĭ amintirea lui!

Mihail Andreica s'a născut la 9 Noemvrie 1827. A rĕposat în Câmpenĭ, unde trăia retras în cercul familiei, ca proprietar. Mihail Andreica scrie d-l I. St. Șuluțiu în „Enciclop. Rom.“ — a fost cel mai vitéz tribun în óstea lui Iancu, în urmă prefect în locul lui Buteanu, pe care l'a spânzurat Hatvani. Era tînĕr de 21 anĭ când în luptele eroice ale Românilor din Munții-apusenĭ, a dovedit în mai multe bătălii un rar curagiu. Insușĭ Iancu dice într'un decret al sĕu din Sept. 1849, că gloria învingerii asupra lui Hatvani se datoresce în mare parte tribunului Andreica. Vitéz în bătălie, a fost uman și îndurător cu cei învinșĭ.

Intrând Hatvani la 6 Maiŭ 1849 în Abrud, tocmai pe când Românii și Maghiariĭ tractau în biserica reformată despre condițiile păcii, Hatvani a pus mâna pe mai mulțĭ prefecțĭ și tribunĭ (Buteanu, Dobra, Vasilie Moldovan, Mureșianu) între carĭ și Andreica. In 7 Maiŭ Hatvani a spus lui Buteanu, că doi dintre ei trebue sĕ mérgă la Iancu sĕ-l invite la Abrud. Buteanu refusând a merge, s'a dus Andreica. Prin acesta Hatvani trimise lui Iancu la Câmpenĭ o provocare în scris, ca Românii în 24 óre sĕ depună armele și sĕ capituleze. Andreica nu s'a mai întors la Hatvani, ci împreună cu Iancu și ceilalțĭ vitejĭ se puseră în fruntea oștilor române, carĭ au năvălit contra lui Hatvani.

In „Memoriile“ sale regretatul prefect Vas. Moldovan ne spune, că în diua de 8 Maiŭ Iancu cu „Moții“ sĕi a dat năvală în contra lui Hatvani, care fŭ atacat din mai multe direcțiunĭ. Tribunul Andreica ocupa posițiune spre Roșia. El a respins cu vitejie cele douĕ compănii ale lui Hatvani îndreptate spre Roșia și la carĭ se aliară Maghiarii din Roșia. „Moții“ lui Andreica au împresurat o companie a inimicului și au nimicit-o total. A doua faptă eroică a lui Andreica a fost, când în 9 Maiŭ 1849 s'a dat un atac general asupra inimicului. Colóna tribunului Andreica a năvălit cu atâta putere asupra dușmanului, încât acesta a fost silit, ca în scurt timp sĕ se retragă în fugă până dinaintea Abrudului.

Andreica era prototipul adevĕraților „Moțĭ“. La nascerea sa primise semnificativul nume de „Ursuț“, nume ce în munții apusenĭ se dă numai nou născuților de constituție vigurósă. Andreica a fost decorat din partea împĕratului Francisc Iosif I. cu crucea de aur pentru merite, ér din partea împĕratului Nicolae I. al Rusiei cu medalia de argint.

Ludovic Mocsary
despre cestiunea naționalităților.

— Urmare. 9*) —

„Budapesti Naplo“ scrie un prim articol în nr. de la 6 Februarie 1901 despre mórtea lui Mileticĭ: „A murit un trădător de patrie; patria pe care a trădat'o, a fost patria maghiară, acéstă dulce patrie.... In contra acestei gloriόse patriĭ a fost trădător acel om cu suflet josnic, ale cărui oseminte se pun acum pe catafalc. In inima lui nu era alt-ceva de cât ură nestinsă contra acelui pămênt, care i-a fost légăn și despre care scia, că și cadavrul sĕu în putrefacție acest pămênt îl va primi odinióră în sine.... Paiangenul veninos și-a dat suflarea în propria lui mreje. Pana ne tremură de scârbă, când pune pe hârtie numele lui Svetozar Mileticĭ... ni-ar plăcé s'o înfrânăm, dér nicĭ în fața catafalcului nu ne putem suprima sentimentele.... Până când încă corpul acela întins, era cald, a ațițat, a propagat și a organisat conjurația; până când buzele lui puteau vorbi, el nu învĕța alta, de cât cum sĕ fie urîtă patria acésta“....

Permis este sĕ scriĭ așa? Trebue óre sĕ luăm esemplu de la hienele, carĭ scot morții din grópă, pentru a ne manifesta maghiarismul și patriotismul? Acésta póte fi hiperpatriotism, nicĭ-odată însĕ manieră maghiară. .Cu astfel de cuvinte se póte picura ura nestinsă în inimile grav ofensate, ér ura acésta se manifestă la timpul sĕu în atrocitățĭ.

Autorul articolului spune apoi, că „pe catafalcul acesta cade totușĭ plóie de florĭ aicĭ în pămêntul nostru maghiar.... In cât pentru noi l'ar fi putut duce fără demonstrație la grópă pe bĕtrânul trădător“. Așteptă în fine de la Sêrbii patriotici sĕ desavueze demonstrațiile întêmplate cu prilegiul înmormêntării. Așa sciu însĕ, că zadarnic a așteptat. Acésta o putea sci înainte. Este, decĭ, o rea politică aceea, care se manifestă în articolul amintit. Mileticĭ, cu iubirea lui înflăcărată de rassă, a aflat calea spre inimile Sêrbilor, de numele lui se légă pietate. Acésta nu se póte nega. Ei (Sêrbii) n'au triasul Szechenii-Kossuth-Deak, ca sĕ susțină cultul unor astfel de eroi naționalĭ. Pietatea orĭ că și-a ales bine, orĭ rĕu obiectul, nu este trădare de patrie. După Verböczy trădător de patrie este acela, *qui se publice contra statum publicum erigit*, care pe față se ridică contra statului. Intre acésta și între pietatea arătată, este un mare gol.

Étă, astfel tractéză guvernul, partidele parlamentare și pressa acéstă cestiune vitală. Situația devine cu atât mai rea, cu cât duréză mai mult. Ceea ce s'a svonit despre politica mai conciliantă a d-lui ministru-president Szell, nu privesce peste tot esența cestiunei. Așa numitul șovinism dominéză pe întréga linie, fără deosebire de partid; partidele potitice emuléză în aceea, ca prin posiția estremă ce o iau în cestiunea naționalităților, sĕ facă din când în când confesiune patriotică. In emulația acésta partidul independist a câștigat laurii.... căcĭ un membru influent al acestui partid a pus pe tapet desființarea legei de naționalitate din 1868.

Deși partidul guvernamental și cel independist au aceeașĭ atitudine în cestiunea acésta, totușĭ se póte dice și aicĭ: *si duo faciunt idem, non est idem.* Am arătat mai sus în ce mĕsură aficace utiliséză partidul guvernului cestiunea naționalităților și curentul șovinistic dominant pentru scopurile lui particulare și de putere Cestiunea acésta și curentul acesta îșĭ oferă de bunăvoie serviciile sale partidului guvernamental, ér partidul nu numai că nu le refusă, dér se pare că le primesce cu mânile întinse. Nu se póte nega, că acésta vicieză sinceritatea și desinteresarea șovinismului guvernamental. Partidul independist, din potrivă, nu trage nicĭ un folos din cestiunea naționalităților, șovinismul sĕu nu numai că e perfect desinteresat, ci îl costă adevĕrate jertfe.

(Va urma).

*) A se vedé n-rile: 251, 252, 255, 256, 257 60, 262 și 263.

Insolență semită.

(Mesagiul regal român în lumină evreéscă. — Legea espulsărilor tot în lumină evreéscă.)

Sub titlul „Din România“ diarul „*Judisches Volksblatt*“ din Viena publică următorul articol, remarcabil prin vehemența impertinentă, ce-l caracteriséză:

„Sunt fericit a puté constata, că raporturile nóstre cu tóte statele sunt cele mai bune....“

„Aceste cuvinte, pe carĭ regele Carol le-a rostit la deschiderea corpurilor legiuitóre române, pentru noi sunt tot atâtea împunsĕturĭ, tot atâtea loviturĭ dureróse carĭ ne duc la desperație; căcĭ aceste cuvinte ne răpesc ultimele nóstre speranțe. Va sĕ dică *nota americană* sĕ fi rĕmas în adevĕr fără resultat? Deși după cum se putea aștepta, așa numita intervenție a Statelor-Unite n'ar avé pentru noi resultatul dorit, totușĭ ne promiteam, că statul român va simți cel puțin dojana unei marĭ puterĭ. Nu, nicĭ speranța acésta nu ne-a rĕmas. România n'a simțit absolut nimic. Adevĕrat, că avem de a face cu ómenĭ, a căror obraz de piele grósă, a uitat sĕ înroșéscă. Dér de sigur, o palmă strașnică aplicată pe acest obraz, l'ar fi înroșit cel puțin prin durerea, ce ar fi causat'o. Insĕ unde este acéstă palmă consolatóre, salutară, séu póte chiar salvatóre, și unde este cavalerul neînfricat și desinteresat, care sĕ o aplice la locul potrivit, așa ca sĕ o simtă. Noi susținem, că ar fi necesară, ar fi chiar unicul mijloc, care ne-ar puté ajuta. Și când dic „noi“, nu vorbesc de cei fără voință séu de aceia dintre noi, carĭ îșĭ plécă gâtul în jug temêndu-se sĕ dică un singur cuvênt de ocară. Aceștia se înțelege că n'ar fi de acord cu dorința nóstră. Aceștia însĕ nu sunt normativĭ și în parte îșĭ merită sórtea. Eu vorbesc despre aceia, carĭ mai sunt capabilĭ de a se indigna și carĭ nu primesc nedreptatea ca ceva de sine înțeles, carĭ mai sunt încă atât de „naivĭ“, décă nu a spera, dér cel puțin a se gândi la posibilitatea, de a *pedepsi pe acei criminalĭ, carĭ încă tot mai posed destulă mândrie națională spre a se pune în fața adversarului, ca egalĭ*, — décă nu chiar ca superiorĭ.

După acéstă parantesă la adresa unei părțĭ din frații mei adormițĭ din România, mĕ întorc la contemplațiunile mele.

Va sĕ dică mesagiul regal român nu se sinchisesce nicĭ spontan de chestia evreéscă, nicĭ nu reagéză la critica diplomatică trezită în timpul din urmă în strĕinătate. Și cine pórtă vina? Aceeașĭ diplomație, care a făcut critica. Ar puté ea face ceva? Da, décă nu s'ar mulțumi a ne arunca, ca la nisce cânĭ un ciolan, spre a ne forța pe noi și pe tótă lumea a crede în bunĕtatea inimei și în umanitarismul ei, ci décă ar lua lucrul în serios și nu s'ar liniști, până ce nu va ajunge la un resultat. De ce nu o face acésta nimenĭ? Fiind-că diplomația nu se sinchisesce de „umanitate“, fiind-că n'are nicĭ un interes, sĕ spriginescă pe Evreii românĭ. — Étă esplicarea, de ce mesagiul regal român póte sĕ tréčă liniștit peste chestia evreéscă, fără sĕ o amintéscă, fără sĕ ia cunoscință de notele diplomatice. — Cum am dis, lipsesce palma strașnică!“

*

„Esistă ómenĭ, carĭ în furia lor se agită și se vatĕmă pe sine înșișĭ. Acésta i-s'a întêmplat dilele acestea statului român. Un cetățean român de confesiunea creștină-ortodoxă, ale cărui vine sunt pline de sânge roman și de al lui Traian — vorba entusiaștilor noștri naționaliștĭ— care posedă tóte virtuțile și calitățile românescĭ (este chiar un zelos visitator al temnițelor naționale), așa-dér un Român în înțelesul adevĕrat al cuvêntului, a fost espulsat din patria sa.

Se scie, că legea espulsărilor este una dintre cele mai frumóse mărgăritare

---

tea domnișórei Luisa și a domnișórei Paulina o închinăciune reverențiósă. Mĕ întrebară de o miie de lucrurĭ, despre întêmplările nouĕ de pe bulevard, despre politică, ce dice publicul despre afacerea din Tonkin și despre ambasadorii noștri. Dómna Chantal, o damă grasă, ale cărei idei îmĭ fac în tot-déuna impresia, ca și cum ar fi pătrate, încheia orĭ-ce discuție politică cu cuvintele: „Acestea tóte sunt semînță rea pentru mai târdiu“.

Ore de ce mi-a venit mie în gând, că ideile dómnei Chantal sunt pătrate? Nu sciu, dér atâta sciu, că orĭ-ce dice, în sufletul meu ia o formă pătrată, se face un pătrat mare cu unghiurĭ simetrice. Sunt persóne ale căror cugetărĭ mi-se pare, că sunt rotunde și că se rostogolesc, ca nisce cercurĭ. Abia au pronunțat o proposiție despre o temă óre-care, încep sĕ se rotéscă numĕróse cercurĭ până la sfîrșitul orisontului. Sunt și ómenĭ de aceia, carĭ au cugetărĭ ascuțite, dér tóte acestea nu sunt de importanță.

(Va urma.)

din coróna antisemitismului român, ér pentru noi sabia cea mai ascuțită. Legea fù făurită — décă nu mě înşel la 1880— contra unui Evreu (întemeiătorul mişcării socialiste din România, cu numele Dr. Russell) şi şi după aceea tot-déuna şi fórte des a fost pusă în aplicare aprópe numai contra Evreilor. Ea este stilisată propriu dis „contra strěinilor“. Deórece însě nimenī nu este mai strěin, decât evreul indigen, care trăiesce de generațiunī în țéră şi pentru (!) țéră, este de sine înțeles, că legea numai pe el îl ajunge. Incă şi mai mult: Acéstă lege a devenit un mijloc spre a închide gura Evreului şi a-i face imposibilă orī-ce jalbă. Căcī legea acésta nu cunósce judecățī; ajunge un cuvênt al prefectului, pentru a fi transportat în 24 de óre la graniță şi a purta tóte consecințele triste, ce urméză din acéstă měsură. Precum vedețī, la noi trebue sě fii cuminte — aprópe ca în Rusia. Altminterī te gonesc cu cnutul — peste Carpațī.

Ei bine, acéstă lege, care fată cu Românii nicī-odată nu póte fi aplicată, din greşélă i-s'a aplicat unui cetățean de două orī, fiind-că avea nenorocirea sě pórte numele Moisescu, care „mirosia a usturoiŭ“ Acest *fait divers*, care în sine este fără importanță, sě servéscă Românilor de învěțătură, ca sě vadă câtă barbarie conține numita lege. Sě se bleseze şi musce cât de des ei între sine, póte totuşī vor simți cu timpul, cât de mult dóre o asemenea muşcătură“.

Ne prinde mirarea, cum de „valorosul“ organ de la Viena vine sě se ocupe cu mesagiul regal român şi cu legislația română, când ar avé destul de furcă acasă cu d'al de Dr. Lueger, Dr. Axmann, Dr. Pattai, Bielohlavek şi alțī deputațī antisemițī din Reichsrath, Landtag şi Gemeinderath. — Dór deputatul Schneider a citat mai deunădī în parlament, la discuția legii despre comerciul ambulant, sugestivele cuvinte ale Talmudului, carī dic că: „Intre paserī cea mai obraznică este găina, între animale — porcul, şi între popóre — Evreiul“.

Pe Schneider sě-l combată jupânii de la „*Jüdisches Volksblatt*“, nu mesagiul tronului din România!

SCIRILE DILEI.

— 3 (16) Decemvrie

Parastas pentru Antoniu Mocsonyi. In 6 Decemvrie n. s'a celebrat un parastas pentru neuitatul *Antoniu de Mocsonyi* în tóte bisericele din comunele aparținětóre domeniului din Bâlciu. După parastas s'au împărțit darurī pentru băeții de şcólă, ér băeții mai sěracī au căpětat şi încălțăminte.

Un ordin „sui generis“. Diarului „Poporul Român“ i-se scrie din Gherla, că directorul gimnasiului de stat de acolo a interdis elevilor de a locui împreună cu elevii de la preparandia română, pe motiv, că aceştia ar fi plinī de bóle molipsitóre şi afară de aceea ar fi atât de decăduțī în ce privesce morala şi însuşirile sufletescī, încât de la ei nimic bun nu pot învěța. — Décă în adevěr s'a dat un asemenea ordin şi décă în adevěr s'au invocat asemenea motive, direcțiunea preparandiei române va trebui sě protesteze şi sě céră satisfacție pentru o asemenea insultă. Ne temem însě, că adevěratul motiv al acestui ordin va fi faptul, că elevii gimnasiului, locuind împreună cu elevii de la preparandie, au prelegiu de a vorbi în limba lor maternă şi a se cultiva astfel pe cale privată în limba, pentru care la gimnasiu nu esistă catedră, deşi jumětate din elevī sunt Românī... „Bóla“ acésta în adevěr în ochii şoviniştilor póte fi considerată mai periculósă şi mai lipiciósă.... decât „lepra“.

Liga italo-română. Cu ocasiunea marilor serbărī universitare din Siena, s'a reunit comitetul toscan promotor al Ligei italo-române. Au luat parte la acéstă reunire câte-va sute de studențī din Siena, Pisa, Florența şi Perugia. S'a ales biuroul preşedințial. S'a cetit în entusiasmul general şi în strigătele: Trăiéscă Italia! Trăiéscă România! telegramele de adesiune a lui Giglio-Tos şi a lui Iliescu.

Budgetul României pentru anul 1903—1904 presentat corpurilor legiuitóre are la veniturī suma de 225,117.000 francī, la cheltuelī 218,500 000, resultând ast-fel un excedent de 6,617.000 francī. Incheierea definitivă a esercițiului budgetar 1901—1902 a constatat un escedent total de 22,200.000 francī.

Frig siberian. Avem adevěrată iérnă. Din tóte părțile țěrii vin scirī despre ger mare. După rapórtele institutului meteorologic, termometrul arată 16° sub zero în părțile sud-ostice ale țěrii şi 20°, ba chiar 26° în părțile rěsăritene. Rîurile şi apele au înghețat, chiar şi Dunărea. Décă frigul va continua sě se mențină, nicī un rîu şi nicī o vălcea cât de mică nu va curge, decât puțin la basă. Şi sunt temerī, că frigul acesta va dura încă. La New-York a fost alaltăerī 26° sub zero, va sě dică un frig cum n'a mai fost în America de 30 de anī. In Boston şi Florida sunt 15° sub zero. Trenurile sosesc cu marī întârdierī. Pasagerii spun, că în urma frigului cumplit, trenurile numai cu mare greutate pot fi pornite de prin gărī. Vaporii ce ies din locomotivă, lipindu-se pe păreții vagónelor, acestea într'un moment sunt învělite în păturī de ghiață, aşa că trenul întreg se pare o massă de ghiață mobilă. Posta de adī nī-a sosit c'o întârdiere de 4 óre. Tot aşa erī şi alaltăerī. — Un astfel de frig n'a mai fost de la 1872, când a înghețat toțī nucii şi piersecii, şi e temere mare, că şi anul acesta vor îngheța mulțī pomī.

Grația Țarului. Intre Rusia şi Vatican erau marī divergențe din causa espulsării archiepiscopului rom. cat. din Vilna *Zwierowicz* în Twer. Acum se anunță din Petersburg, că Țarul a grațiat pe archiepiscop şi a fost instalat éråşī în funcțiunea sa de mai înainte.

Probe de „Romană“. In vederea unei petrecerī, ce se va aranja în carneval, tinerimea română din Braşov va ține o serie de repetiții a dansului „Romana“ în sala albastră din localul Redutei. Prima repetiție va avé loc Joi în 5 (18) Decemvrie, ér următórele vor fi anunțate pe cale diaristică. Invitările, ce s'au lansat, vor servi şi ca bilet de întrare.

Pandectele lui Justinian. Profesorii Buonamici şi Biagi din Roma au oferit regelui Italiei reproducțiunea esactă a pandectelor lui Justinian. Pandectele sunt cel mai prețios obiect de artă antică din lume şi se păstréză în biblioteca din Florența închise şi înlănțuite într'o ladă. Din acéstă reproducțiune s'au tras numai cincīdecī de esemplare, carī sunt destinate marilor musee din lume, şi unul împěratului Germaniei.

Profețiile lui Falb pentru anul 1903 sunt deja alcătuite şi se predice, că luna Ianuarie va începe cu timp uscat, după aceea vor fi câte-va ploi şi în cele din urmă dile zăpadă. Februarie va fi uscat, aprópe fără ninsorī. In luna Martie va ninge mult; în ultimele 8 dile ale acestei lunī vor fi gerurī marī. Aprilie va fi ploios şi Maiŭ va aduce ploi torențiale şi inundărī. Iunie va fi la început uscat şi în a doua jumětate vor fi multe furtunī. Falb însemnéză ca dile critice principale: 13 Ianuarie, 12 Februarie, 29 Mar., 12 Aprilie, 26 Maiŭ şi 25 Iunie stilul nou.

Arestarea unui anarchist. Din Paris se anunță, că poliția de acolo a arestat dilele acestea pe un supus austriac cu numele *Stuttner*. La interogatoriu a declarat, că e anarchist şi s'a dus la Paris, ca sě omóre pe presidentul republicei. Se crede, că acest individ e un nebun.

O ligă latină.

Contele d'Escragnolles-Taunay publică în „*Débats*“ un studiu fórte interesant asupra pericolului, în care pare a fi actualmente rassa latină şi asupra mijlócelor de a-i restitui vechiul prestigiu.

Decadența latină nu este aşa reală, după cum le place unora a susține. Décă supremația a trecut la Anglo-Saxonī în ceea ce privesce espansiunea comercială şi industrială, națiunile latine şī-au păstrat rangul sěu „în ordinea intelectuală şi morală“. Ele numěră peste tot 170 milióne de representanțī, va sě dică a decea parte din populația totală a globului. Domeniul lor ocupă cam a patra parte din suprafața planetului.

Ceea ce este însě neliniştitor, este ura trecětóre séu rancuna meschină, care separă câte-odată grupurile latine. In America degeneréză acésta în lupte sângeróse.

Contele propune crearea unei vaste ligī latine. pe care o schițéză aşa:

Organisată cam după modelul ligei pentru arbitragiu şi pentru pace a Alianței francese şi după modelul altor asociațiunī similare, liga acésta ar grupa pe Latinii celor două continente, carī ar fi dispuşī a combate în rassa lor frigurile periculóse, constatate mai sus.

Ea ar crea astfel un schimb continuu de idei şi simpatii între representanții mai bunī ai diverselor unitățī naționale din lumea latină.

Ea s'ar sforța a distruge fermenții de cértă, carī divizéză între sine aceste unitățī séu pe aceia, carī rod şi istovesc isolațī în interior.

Ea ar fi instrumentul de concordie şi pace, care ar reda rassei nóstre, amenințată în isvórele sale vii, cohesiunea, sănětatea şi vigórea, de care are nevoie pentru a continua rolul glorios şi binefăcětor, ce l'a eserciat în cursul secolelor.

Autorul acestui proiect nu speră, că resultatele se vor puté observa aşa curênd. El semnaléză numai, că latinii par a fi pe calea cea mai bună de înțelegere: apropierea Franței şi Italiei este în privința acésta un simptom important.

Literatură.

„*Enciclopedia Română*“, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile „Asociațiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“, de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii. Vol. III, Fasc. XXVIII (Prislop—Ricoşet).

Fascicolul apărut acum după reluarea firului lucrărilor, se presintă tot în aceleaşī condițiunī bune, ca şi părțile de mai nainte ale acestei marī publicațiunī şi cuprinde peste 1000 articole, anume restul lit. P., întrégă litera Q. şi peste jumětate din litera R. Şi de astă dată vedem, că Redacțiunea a dat o deosebită atențiune articolelor de interes special românesc, ceea-ce arată între altele numerósele biografii românescī, precum: Procopian, Pumnul, Puşcariu. Quintescu, Racocea, Racoviță, Radian, Radu, Rădulescu, Raica, Ramoțianu, Rațiu, Rednic, Repta, etc. Istoria naț. a românilor este presentată prin numeróse articole, dintre carī amintim: Radu (de Dr. D. Onciul) şi un art. mai mare despre Regimentele grănițerescī din Transilvania şi Banat (de prof. V. Şotropa) Din partea bisericéscă remarcăm mai multe articole de Dr. A Bunea (mănăst. Prislop) C. Auner (bis. Radu Vodă. Reformata bis. etc.) şi Dr. Radu (Protestantism, Reformațiune, etc.)· Un articol mai mare ne dă bogate informațiunī despre Rhaeto-Românī istoria şi stările lor. In partea literară găsim scrierī valoróse de M. Străjan (Provențala, limba Purism etc.). ér în cea filosofică articole de Gr. Pletos şi M. Dragomirescu. Fórte numeróse sunt de astădată articolele de drept public, lucrate în cea mai mare parte de prof. Val. Ursianu (Puterile statului, Regalitate, Representațiune naț., Responsabilitate, Restaurațiune, Revoluțiune etc.). Igiena şi medicina sunt representate prin mai multe articole de Dr. I. Felix (Prostituțiunea, Rabia, Rachiu etc.), Dr. Felix jun. Dr. Imerwol, Dr. Tălăşescu, etc., ér medicina veterinară prin un art. mai mare de D. Furtună (Rîia). din partea geografică amintim: Prutul de Iannescu, şi Putna de D. Olinescu, care a lucrat şi numeróse art. de jurisprudență. Articole de interes economic găsim de D. Idieru (Proletar, Protecționism, Renta) şi Nacian (Proudhome). Din ramul sciințelor naturale amintim în fine numeróse art. din botanică de Z. Panțu şi Radian, din zoologie de prof. Moisil şi P. Veitescī, din mineralogie de L. Mrazec.

Restul publicațiunii va cuprinde aproximativ încă 4 fascicole cu 7000 articole dintre carī fasc. 20 e pus deja sub tipar, şi astfel lucrarea va fi pe deplin terminată în primăvara anului 1903.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiiu şi se primesc numai pentru publicațiunea întrégă. Prețul de prenumerare pentru un tom broşurat cor. 20. —, legat cor. 23.20 (în România: lei 25. —, resp. 28.50).

A apărut: „*Buchetul meu*“ poesii de Iosif Ioan *Ardeleanu*. Arad 1902 Tipografia „Trib. Pop.“ Un volum 8° conținênd 123 poesii pe 211 pagine. Pețul 1 corónă.

ULTIME SCIRI.

Têrgu-Mureşului, 15 Decemvrie. Adī s'a partractat înaintea curții cu jurațī de aicī procesul de pressă intentat fostului redactor dela „Kronstädter Zeitung“ *Hermann Schroff* pentru cincī articole publicate în numitul diar. *Schroff a fost condamnat la* **un an închisóre de stat** şi la *amendă în banī de* **5000 coróne**, care sumă se asiguréză pe cauțiunea diarului „Kronstädter Zeitung“. Propunerea procurorului, ca Schroff sě fie espulsat, a fost respinsă de tribunal. Contra sentinței s'a anunțat nulitate din partea condamnatului.

Budapesta, 16 Decemvrie. Călětoria lui Coloman Szell la Viena n'a avut nicī un resultat.

Berlin, 16 Decemvrie. După o şedință de 19 óre, „Reichstag“-ul a primit şi în a treia cetire proiectul tarifului vamal.

Diverse.

Têrgul amoresaților. La Arion s'a deschis têrgul anual al *amoresaților*. Acesta e un vechiŭ obiceiŭ, care e observat cu scrupulositate. In diua de Sf. Nicolae sosesc din tóte oraşele şi localitățile provinciei Luxemburg, care, trăsurī şi tot soiul de vehicule, aducênd la tîrg pe țěranii şi pe amoresațī. Cei dintâiŭ vin de a têrgui câte ceva, cei d'al doilea spre a-şī căuta séu un bărbat, séu o nevastă. Flăcăii şi fetele se îmbracă în costumele lor cele mai frumóse. De diminéță tinerii se află la cafenea, unde béu, glumesc şi fac planurī de logodnă. La amiadī apoi tinerii, carī au pus ochii pe vr-o fată, cumpěră un dar ce se numesce sf. Nicolae spre a-l oferi preferitei lor. Séra e dans. Dér acestea nu sunt de cât pregătirile de nuntă, care décă nu se opun părinții, se celebréză la tîrgul din Ianuarie. In aceste afacerī delicate intervine în tot déuna un heiligman, un fel de samsar, care presintă pe tinerī unul altuia. In timpul de preparație pentru nuntă, heiligmanul mănâncă şi bea séu în casa ginerelui séu în casa miresei. După logodnă el primesce o plată, coform zestrei. In diua nuntei el e primul învitat, mirésa-i dăruesce o pereche de ghete noue, ér ginerele un joben. — „Univ.“

O maimuță rară. Pachebotul „Kaiser-Wilhelm“, venind din New-York, a sosit Martī la Plómouth (Anglia), avênd pe bord un american, care aduce un cimpanzeu extraordinar, pentru care i s'a şi dat 100 mii de francī pe carī i-a refusat. Acéstă maimuță cântă la piano şi scrie cu maşina de scris. Stăpânul ei, care iubesce la nebunie pe acest animal remarcabil, se duce în Germaria spre a-l supune la o operație, căcī el crede, că décă va fi operat cimpanzeul, va puté vorbi ca un om.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura urmàtórele càrţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţi de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticică de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă *Edit. IV. corectată*. Gherla. Preţul unuĭ es. înpăreţĭ tarĭ coloraţĭ 70 banĭ. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla. Conţine peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ) + 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul I, III şi IV cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbĕtorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor (plus 10 b. porto).

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vol. I. de *Em Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b porto.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. (plus 30 b. porto.)

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. Conţin vre-o 400 pag. Preţul 3 coróne (+ 20 b. porto.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvêntul „Salba ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara" din Viena, căreĭ societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unuĭ esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b porto).

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

7) ***„Vréi sĕ te iubéscă bărbatu?"*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriose şi forte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în şcólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu*. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Decemvre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 25
Renta de coróne ung. 4%	98 —
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	90 05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	98.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	202 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	156.50
Impr. ung. cu premii	101 35
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	101.25
Renta de argint austr.	120.70
Renta de hârtie austr.	100.50
Renta de aur austr.	92.15
Losurĭ din 1860.	151.35
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.46
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	703.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	669 75
Napoleondorĭ	19 07
Mărcĭ imperiale germane	117.02½
London vista	239.35
Paris vista	95.22½
Rente austr. 4% de coróne	95 20
Note italiene	—.—

Bursa de marfurĭ din Budapesta.

din 11 Dec. 1902

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pănă la
Grâu Bănăţenesc	80	8.35	8.50
Grâu dela Tisa	80	8.25	8.40
Grâu de Pesta	80	8.30	8.45
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu românesc	80	—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	pănă la
Sĕcara		70—72	6.60	6.70
Orz	nutreţ	60—62	6.45	6.55
Orz	de rachiu	62—64	5.70	5.85
Orz.	de bere	64—66	5.50	5.60
Ovĕs		——	.—	.—
Cucuruz	bănăţen	75	—	.—
Cucuruz	alt soiu	73	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirişcă			5.50	5.8 0

Producte div.	Soiul		Cursul dela	pănă
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	rataĭ per 100 de chilograme	53.—	60.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănăţénă		—.—	—.—
„	„ roşiă		55.—	59.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu		— —	—.—
Ulei de in			—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta		66.—	66.50
„ „	dela ţĕră		— —	— —
Slănină	svêntată		52.—	52 50
Prune	din Bosnia		13 25	13 75
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou		—.—	—.—
Gogoşĭ	sêrbesc		—.—	—.—
„	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	unguresc		—.—	—.—
„	sêrbescĭ		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.		—.—	—.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Brasov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tuşnad-Diuc-Gyimes).